

1. Referentie

Referentie	De Jong Gierveld, J., Liefbroer, A. C. & Dourleijn E.(2000). Je bent jong en je wilt wat.... <i>Bevolking en gezin</i> , 29, (1), 91-114.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Artikel in tijdschrift

2. Abstract

De auteurs hebben vastgesteld dat bepaalde ontwikkelingen herkenbaar zijn in de transitie van afhankelijkheid naar onafhankelijkheid bij jonge volwassenen. Daarbij is de afname van het ouderlijk huis verlaten, alleen om te trouwen een heel belangrijke ontwikkeling en vervolgens ook het afnemen van de belangstelling voor het gaan samenwonen met een partner in het algemeen. Op de betekenis van het huis uit gaan om elders te starten met het volgen van hoger onderwijs wordt eveneens ingegaan. Een andere ontwikkeling betreft het feit dat tegenwoordig de mogelijkheid om na het verlaten van het ouderlijk huis weer op deze beslissing terug te komen algemeen herkenbaar en breed geaccepteerd is.

Verschillen in patronen van uit huis gaan zijn daarmee duidelijk herkenbaar.

3. Trefwoorden

Thema	Wonen
Trefwoord(en)	Ongehuwd samenwonen, wonen, huwelijk

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	De Jong Gierveld, J. Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI) www.nidi.nl Afdeling methoden en technieken van Sociaal-wetenschappelijk Onderzoek Vrije Universiteit Amsterdam www.vu.nl Liefbroer, A. C. Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI) www.nidi.nl Dourleijn E. Afdeling methoden en technieken van Sociaal-wetenschappelijk Onderzoek Vrije Universiteit Amsterdam www.vu.nl

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is bekend over de patronen (onder meer de redenen en het tijdstip) van het verlaten van het ouderlijke huis door de jongvolwassenen in verschillende landen van Europa?
-----------------	---

6. Methode

Onderzoeks-methode	Literatuuronderzoek
--------------------	---------------------

Onderzochte groep	Europese (en Amerikaanse) jongvolwassenen uit de geboortecohorten 1950-54 en 1960-64 die het ouderlijke huis (gehuwd/ongehuwd) al dan niet verlaten hebben.
Bereik	Internationaal (Europa)

7. Resultaten

Ontwikkeling	De ontwikkeling kan geschetst worden als een verschuiving van een ' <i>standaardbiografie</i> ' naar de zogenaamde ' <i>keuzebiografie</i> '. Tegenwoordig wordt iemands biografie meer en meer beschouwd als een 'do-it-yourself'-biografie.
Veranderende determinanten	Verandering in gedragspatronen kunnen aan de hand van 2^e <i>demografische transitie</i> worden gekaderd. Centraal hierin staat het paradigma dat de vervanging van oude normen, waarden en gedragspatronen wordt veroorzaakt en ondersteund door diepgaander sociaalstructurele, sociaal-culturele en technische veranderingen. De Noord-Europese landen lopen voorop in dit proces, direct gevolgd door de West Europese landen. De 3^e groep wordt gevormd door landen in Zuid-Europa die op zekere termijn volgen en de 4^e groep betreft het Oost-Europese deel. Jongvolwassenen zijn meer dan ooit in staat om hun individuele voorkeuren voor hun specifieke rangordening en timing van transities te realiseren. Meer dan ooit ook prefereren jongvolwassenen een bepaalde periode in het leven van onafhankelijkheid en van uitstel van die beslissingen die sterke commitments impliceren en hun behoefte aan flexibiliteit beperkt (stijging leeftijd verlaten ouderlijke huis). Het is van belang dit gegeven te onderscheiden van het fenomeen waarbij jongeren voortgezet onderwijs volgen buiten het ouderlijke huis (daling leeftijd verlaten ouderlijke huis).
Redenen van verlaten van het ouderlijke huis: feiten	- Om te gaan <i>samenwonen met een partner</i>: Het <i>huwelijk</i> wordt als reden voor het uit huis gaan in een tijdsbestek van 10 jaar duidelijk minder belangrijk in vrijwel elk van de Noord- en West-Europese landen, alsook in de USA. Daarnaast wordt er een toename herkend van het <i>ongehuwd gaan samenwonen</i> als reden voor het verlaten van het ouderlijke huis. Vooral in Finland, West Duitsland, Frankrijk en Nederland komt dit duidelijk naar voren. - om <i>overige redenen</i>: Stijgend aantal jongeren dat <i>hoger- en universitair onderwijs</i> volgt. Ook uit huis gaan om meer <i>persoonlijke vrijheid en onafhankelijkheid</i> te realiseren wordt tegenwoordig vaak aangetroffen, vooral ook onder jonge mensen die geen hoger onderwijs volgen. Een betrekkelijk klein deel van de jongvolwassenen verlaat het ouderlijke huis, zowel tegenwoordig als in het verleden, op relatief jonge leeftijd om zich te bevrijden uit een moeilijke situatie zoals bvb na dood van de moeder of een <i>instabiele gezinsstructuur</i>.
Tijdstip van het uit huis gaan	<i>Verschillen tussen landen en regio's</i> - In <i>West en Zuid Europa</i> tonen jongeren tegenwoordig een voorkeur voor het uitstellen van transities in het algemeen en het uitstellen van de jongvolwassenheid. Individualisatie-effect in combinatie met een tijdelijk optredend effect van een ongunstige economische situatie (problematische en onbetaalbare woningmarkt) moet verantwoordelijk geacht worden voor een langer verblijf in het ouderlijke huis. - In de meeste <i>Noord en West Europese</i> landen stijgt de mediane leeftijd van uit huis gaan. Klaarblijkelijk is het effect van het uitstel van het gaan samenwonen met een partner meer doorslaggevend voor het totale patroon van uit huis gaan dan van het vroeger uit huis gaan om bijvoorbeeld elders voortgezet onderwijs te gaan volgen. Meer en meer noord en west Europese jongeren verlaten het ouderlijke huis in verband met onafhankelijkheid. Het volgen van een hogere opleiding als regel leidt eveneens tot het uitstel van andere transities, zoals het ongehuwd gaan samenwonen en het huwelijk. Het merendeel van de overige jongeren blijft in het ouderlijke huis tot het moment van de start van een samenwoonrelatie met een partner. - In <i>Oost Europese</i> landen is de trend minder eenduidig. In sommige landen blijft de mediane leeftijd van uit huis gaan redelijk constant in tijd, in elke andere landen zien we een oplopen van de mediane leeftijd, vooral onder de mannen. - In <i>Zuid Europa</i> ligt de mediane leeftijd waarop men het huis verlaat hoger dan in de overige regio's van Europa.

	• <i>Overige variaties in het tijdstip van uit huis gaan</i> De rol van de ouders en hun invloed is een van de bepalende factoren die de variatie in de leeftijd van uit huis gaan mede bepaalt. Onderzoek in Nederland heeft uitgewezen dat: - Een betere <i>materieel overdraagbare</i> (financiële) positie van de ouders relatief vaak samengaat met het verschijnsel dat jongvolwassenen reeds in hun tienerjaren het ouderlijke huis verlaten om elders te gaan studeren, te werken of om onafhankelijk te zijn. - <i>Materiële, niet overdraagbare ouderlijke hulpbronnen</i> beïnvloeden het proces van uit huis gaan in die zin, dat jongvolwassenen met drie of meer zusjes en broertjes vaker en eerder uit huis gaan op zoek naar vrijheid, privacy en onafhankelijkheid dan hun leeftijdsgenoten met een kleiner aantal zusjes en broertjes. - Een <i>hoger opleidingsniveau</i> van de ouders beïnvloeden het patroon van uit huis gaan van speciaal die jongeren, die vanwege opleiding of autonomie vertrekken. - Een <i>warmer en stimulerende relatie met hun ouders</i> blijkt minder vaak te leiden tot een uit huis te gaan op zoek naar vrijheid en onafhankelijkheid. Deze situatie staat in contrast tot die van jongvolwassenen die opgroeien in een éénoudergezin die relatief vaak het ouderlijk huis verlaten op relatief jonge leeftijd.
Transitie:succes vol/terugkeer?	- <i>Echtscheiding</i> vormt een aanleiding om terug te keren naar de ouderlijke woning. - Het percentage van degenen die terugkeren, is verder vooral hoog onder jongeren die op <i>zeer jeugdige leeftijd</i> uit huis zijn gegaan, en onder hen die <i>ongehuwd</i> zijn gaan <i>samenwonen</i>. - Het proces van uit huis gaan is gaandeweg steeds meer 'omkeerbaar' is geworden, met als gevolg dat de <i>normatieve druk en de verwachtingen</i> om een onafhankelijke leefvorm tijdens jongvolwassenheid tegen elke prijs te continueren, aanzienlijk zijn <i>afgezwakt</i>. - In vergelijking met het samenwonen met de biologische ouders wordt het wonen bij een ouder die is <i>hertrouwd</i> <i>minder positief</i> gewaardeerd. - Een periode van <i>werkloosheid</i> in het jaar voorafgaande aan de terugkeer naar het ouderlijk huis, of een <i>periode van alleen wonen</i> vergroot nog de kansen op een dergelijke terugkeer. - Onder <i>jonge mannen</i> bestaat een hogere kans op terugkeer naar het ouderlijke huis dan onder jonge vrouwen, vooral wanneer zij nog onder de twintig jaar oud zijn.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

De auteurs hebben vastgesteld dat bepaalde ontwikkelingen herkenbaar zijn in de transitie van jonge volwassenen van afhankelijkheid naar onafhankelijkheid. Wanneer de geboorte cohorten 1960-1964 worden vergeleken met die van 1950-1954 blijkt dat meer jongvolwassenen in verschillende West en Zuid Europese landen en in de US het ouderlijke huis verlaten om andere redenen dan om een huwelijk aan te gaan of om te gaan samenwonen met een partner. Bijgevolg is de timing van deze transitie ook meer frequent dan gekoppeld aan andere beslissingen in het leven van de jongvolwassenen, dan die inzake het gaan samenwonen met een partner. Het Noord Europese patroon kenmerkt zich door relatief lage percentages jongeren, die het ouderlijke huis verlaten om een partner te gaan samenwonen. In dit patroon doet zich voor het cohort 1960-1964 ten opzichte van het cohort 1950-1954 weinig verandering voor. Het patroon zoals te reconstrueren voor west en zuid Europa kenmerkt zich door interessante veranderingen, zowel voor de vrouwen als voor de mannen. Daarvan is de afname van het huis uit gaan om te trouwen een heel belangrijke, en vervolgens ook het afnemen van de belangstelling voor het gaan samenwonen met een partner. Op de betekenis van het huis uit gaan om elders te starten met het volgen van hoger onderwijs is eveneens ingegaan. Het patroon zoals kenmerkend voor de landen van centraal en oost Europa is op basis van van de hier gepresenteerde cijfers nog moeilijk te duiden. Overigens passen de resultaten voor de verschillende regio's daarmee goed binnen de ideeën over de Tweede Demografische Transitie.

Een andere ontwikkeling betreft het feit dat tegenwoordig de mogelijkheid om na het verlaten van het ouderlijke huis weer op deze beslissing terug te komen algemeen herkenbaar en breed geaccepteerd is. Verschillen in patronen van uit huis gaan zijn daarmee duidelijk herkenbaar.